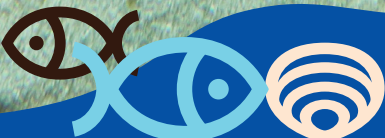

FISK I LIMFJORDEN

PHAV
LIMFJØRDE

Copyright af billederne tilfalder DTU Aqua
og Morsø Kommune.

Tekst skrevet af
Kathrine Habekost Hansen, DTU Aqua.

Noter:

LÆRING I FJORDKANTEN

Hundestejle

Hundestejler er en familie af fisk, der inkluderer trepigget hundestejle, nipigget hundestejle og tangsnarre. Tangsnarren er beskrevet separat, da den adskiller sig markant fra de to andre. Hundestejlerne kan, som navnene antyder, genkendes på antallet af pigge på deres ryg. Den mest almindelige i Limfjorden er trepigget hundestejle. Både trepigget og nipigget hundestejle er små fisk, der max, hver især, bliver 10 cm og 7 cm lange.

For alle arter af hundestejler (inklusiv tangsnarre) gælder det, at hannerne om foråret bygger reder i algebevoksninger. De konstruerer rederne ved hjælp af tang- og plantedele samt slim. Hannen lokker flere hunner til at lægge æg i reden, hvorefter han befrugter dem. Det er hannens opgave at beskytte æggene, indtil de klækker.

Hundestejlerne kan ofte ses ved havne om sommeren, hvor de svømmer rundt langs havnekanten eller andre steder med strukturer under vandet, som de kan gemme sig i. De findes også ofte i tang- eller ålegræs-bælter. Om vinteren trækker de ud på dybere vand, hvor temperaturen er mere stabil.

LÆRING I FJORDKANTEN

Kutling

Der findes mange forskellige arter af kutlinger, men den mest almindelige ved kysten er sandkutlingen. Sandkutlingen bliver kun 10 cm lang. Andre arter kan blive lidt større, men alle forbliver under 20 cm, når de er fuldt udvoksede.

Kutlingen lever på bunden af fjorden. De to finner ved bugen er udviklet, så de danner en lille sugekop, som fisken kan bruge til at holde sig fast på bunden.

Hannerne finder egnede steder til at lægge æg. Nogle arter går så vidt som at grave små huler under sten og muslingeskaller for at skabe et beskyttet område. Hvis hunnen er tilfreds med stedet som hannen har fundet, lægger hun sine æg, men det er hannen, der vogter dem, indtil de klækker. Han sørger for, at der konstant tilføres frisk, iltrigt vand til æggene.

LÆRING I FJORDKANTEN

PHAV LIMFJØRDEN

Rødspætte

Rødspætten er en fladfisk, der kan blive op til 50 cm lang. Den har fået sit navn fra de karakteristiske røde pletter på oversiden af kroppen.

Ligesom andre fladfisk gennemgår rødspætten en stor forvandling fra larve til ung fisk. Det venstre øje vander om på den anden side af kroppen, mens resten af fisken gradvist drejer om på siden. De små rødspætter på op til 1,5 cm svømmer frit i vandet, men efterhånden som fisken ændrer sig, begynder den at svømme mere skråt. Når den er fuldt forvandlet og har nået en længde på cirka 1,5–2 cm, lægger den sig fladt på havbunden. Herefter svømmer den kun korte afstande og primært langs bunden.

De små rødspætter findes helt inde ved kysten, særligt på sandbund, mens de større individer lever længere ude i vandet.

Rødspætten er en populær spisefisk.

LÆRING I FJORDKANTEN

Tangnål

Tangnålen tilhører gruppen af nålefisk, som har fået deres navn, fordi alle arterne er lange og tynde. Den er i familie med søhesten og deler derfor mange af dens karakteristika. Ligesom hos søhesten er det også hos tangnålen hannen, der bærer ungerne.

Tangnålen kan sætte halen ned i sandet eller sno den rundt om tang og ålegræs for at holde sig fast. Når den gør dette, står den helt oprejst og kan let skjule sig blandt havets vegetation. Tangnålen er faktisk en dårlig svømmer og driver ofte rundt, når den ikke holder fast i planter eller sand.

Tangnålen har evnen til at skifte farve ved hjælp af særlige celler i huden. Unge tangnåle kan ændre farve på så kort tid som ét minut, men efterhånden som de bliver ældre, sker farveskiftet langsommere.

LÆRING I FJORDKANTEN

Tangsnarre

Tangsnarren er i familie med hundestejlerne. Mens de to hundestejlearter i Danmark har enten tre eller ni pigge på ryggen, har tangsnarren hele 15 pigge. Den lever i tangskove og undgår helst ålegræs. Tangsnarren kan tilpasse sin farve, så den bedst muligt matcher sine omgivelser. Hvis den lever i brun tang, bliver den mere brun, men den kan også antage en olivengrøn eller endda blågrøn farve, hvis den opholder sig i mere farverig tang.

Tidligere blev tangsnarren brugt som "vejrfisk". Man hængte en tørret tangsnarre op i en hørsnor i stuen. Når luften var fugtig, optog fisken fugten og blev tungere, hvilket fik snoren til at strække sig. Når snoren var helt udstrakt, var det et tegn på, at regn snart var på vej.

I parringstiden bygger hannen en blød rede til æggene ved at sy stykker af tang sammen med tråde, der dannes i hans nyrer. Når reden er færdig, lokker han en hun til at lægge sine æg deri. Kort efter æglægningen dør hunnen. Hannen bruger de næste uger på at beskytte æggene og sikre, at de får frisk vand. Når æggene klækker, dør hannen også.

LÆRING I FJORDKANTEN

PHAV LIMFJORDEN

Noter:

LÆRING I FJORDKANTEN

LIMEJORDEN OPHAV

novo nordisk
foundation

VILLUM FONDEN